

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 543/2020
18.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца "Бразда продукт" д.о.о. у стечају, Панчево, ул. Краљевачка бр. 49, чији су сукцесори "Пешчара" доо у стечају, Банатски Карловац са 11,07%, "Агрожив Јагодина" д.о.о. у стечају, Јагодина са 20,67%, кога заступа Миломир Веселиновић, адвокат из ..., "Агрожив-Јуко" д.о.о. у стечају Житиште са 15,228%, кога заступа Биљана Пријић, адвокат из ..., "Агрожив" ад у стечају Житиште са 3,2283%, кога заступа Биљана Пријић, адвокат из ..., "Победа" д.о.о. у стечају Владимировац са 30,8029% и "Панонија" д.о.о. у стечају Црепаја са 19%, против туженог "Нови Козјак" ад у стечају, Нови Козјак, чији је пуномоћник Иван Березлев, адвокат из ..., ради стицања без основа, вредност предмета спора 41.686.626,00 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1571/19 од 13.08.2020. године, у седници већа одржаној дана 18.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1571/19 од 13.08.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1571/19 од 13.08.2020. године потврђена је пресуда Привредног суда у Панчеву П 102/15 од 09.03.2017. године којом је у ставу I изреке обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 41.685.626,00 динара са каматом од 01.11.2016. године до исплате, а у ставу II изреке тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступак у износу од 1.510.000,00 динара.

Против другостепене пресуде тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију са допуном због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију тужилац је оспорио ревизијске наводе и предложио је да се ревизија туженог одбије као неоснована, а трошкове ревизијског поступка је опредељено тражио.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11..18/20) Врховни касациони суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису основани ревизијски наводи да је одлука која се побија ревизијом донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. Закона о парничном поступку, а у вези са чл. 355. ст. 5. Закона о парничном поступку. Ревидент упућује на погрешну примену правила о садржини првостепене пресуде, иако предмет ревизије могу да буду битне повреде учињене искључиво у поступку пред другостепеним судом. Садржина другостепене одбијајуће одлуке прописана је у члану 396. ст. 2. Закона о парничном поступку, па у том погледу другостепени суд није у обавези да детаљно образлаже своју одлуку уколико прихвата чињеночно стање утврђено пред првостепеним судом, као и примену материјалног права. Нису од утицаја ревизијски наводи о томе да је другостепена одлука не садржи разлоге, будући да се тиме суштински указује да је она захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Међутим, таква битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку.

Предмет тужбеног захтева односи се на новчано потраживање тужиоца у износу од 41.686.626,00 динара са припадајућом законском затезном каматом на име накнаде користи коју је тужени имао од употребе тужиочеве ствари

Према утврђеном чињеничном стању решењем Привредног суда у Панчеву Ст. 15/19 од 01.09.2009. године над туженим је отворен стечајни поступак, а решењем истог суда Ст. 192/11 од 25.05.2011. године отворен је стечајни поступак и над тужиоцем Бразда Продукт д.о.о. Панчево. У стечајном поступку над туженим одбијен је захтев тужиоца за излучење из стечајне масе туженог непокретности-пољопривредног земљишта уписаног у листу непокретности бр. ... КО ... површине 279 ха, 91 ари и 25м². Пресудом Привредног суда у Панчеву П. 193/13 од 18.12.2013. године утврђено је као основано излучно потраживање Бразда Продукт д.о.о. у стечају Панчево, па је одлучено да се из стечајне масе туженог излуче наведене непокретности и то на основу чињеничног утврђења да је правни претходник туженог, уговором о оснивању „Бразда продукт“ д.о.о. предметне непокретности унео као оснивачки улог у капитал тужиоца „Бразда продукт“ д.о.о. Панчево који је уписан у регистру Агенције за привредне регистре решењем бр. БД .../... од 24.11.2006. године. Првостепени суд даље утврђује да је тужени у посед предметних непокретности предао „Бразда продукт“ д.о.о. у стечају Панчево након скидања усева у јесен 2014. године, а да је у периоду од дана отварања стечаја над туженим па до дана предаје непокретности тужиоцу, предметне непокретности издавао у закуп. У првостепеном поступку изведен је доказ вештачењем од стране вештака економско финансијске струке према коме је у спорном периоду тужени остварио приход од закупнине у укупном износу од 41.685.626,00 динара и то за период 2010. - 2014. године.

На основу напред утврђеног чињеничног стања нижестепени судови полазе од тога да је тужилац право својине на предметном пољопривредном земљишту стекао регистрацијом оснивачког акта код Агенције за привредне регистре, имајући у виду да му је тужени претходно предао наведено пољопривредно земљиште и исто унео као

оснивачки улог приликом оснивања тужиоца. Како је тужени у периоду од 2010. до 2014. године издавао у закуп предметно пољопривредно земљиште у власништву тужиоца и остварио корист од употребе туђе ствари у виду закупнине која је обрачуната у поступку вештачења, то нижестепени судови налазе да је постоји потраживање тужиоца према туженом у износу од 41.685.626,00 динара на име накнаде користи коју је тужени имао употребом тужиоачевог земљишта. Како је тужилац исплату законске затезне камате тражио од дана вештачења, иако је у смислу чл. 214. Закона о облигационим односима имао право на камату и за период пре дана вештачења, то нижестепени судови налазе да је захтев тужиоца у целости основан.

Према оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно оценио да је основано потраживање тужиоца на име накнаде због коришћења његових непокретности од стране туженог са припадајућом законском затезном каматом у границама опредељеним тужбом.

Ревизијом туженог са каснијом допуном оспорава се изнето становиште другостепеног суда. По наводима ревидента до доношења судске одлуке којом му је утврђено излучно право није имао правни основ за стицање права својине због недостатка клаузуле интабуланди у уговору о оснивању тужиоца. Сматра да тужиоцу накнада због неовлашћеног коришћења спорних непокретности може припадати само за период пошто му је правноснажном одлуком утврђено излучно право. У том погледу указује на погрешну примену чл. 33. Закона о основама својинско-правних односа и чл. 87. Закона о државном премеру и катастру, те да се право својине на непокретностима не стиче уписом права својине у јавни регистар АПР.

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе туженог.

Одредбом чл. 13. ст. 6. Закона о привредним друштвима („Сл. Гласник РС“, бр.125/04) прописано је да када је предмет улога својина, сви унети улози у имовину привредног друштва својина су друштва и не могу бити коришћени од ортака, чланова и акционара, као њихова лична имовина. Овакав промет по природи заправо представља промет непокретности у поступку оснивања привредног друштва у којем се својина стиче тренутком уношења улога у привредно друштво на основу закона у смислу члана 20. ст. 1. Закона о основама својинско правних односа. Када упис новооснованог привредног друштва буде дефинитаван у одговарајућем регистру у том тренутку оно постаје власник неновчаних улога који су чланови унели као оснивачки капитал, сходно непосредној примени наведеног правила. Другим речима, тако основано привредно друштво постаје ванкњижни власник непокретности, без обзира што своје својство није уписао и у катастар непокретности, самим тим што су оне уписане и унете као неновчани улог у његову имовину, те је извршен упис наведен промене код Агенције за привредне регистре. Након што постане носилац својинских овлашћења на непокретностима које чине оснивачки капитал, основано привредно друштво активно је легитимисано да захтева исплату накнаде у вези са њиховим неовлашћеним коришћењем у односу на свако треће лице, па и на осниваче, применом члана 219. Закона о облигационим односима.

Имајући у виду наведено, тужилац свој захтева за исплату потраживања заснива на томе што је тужени, без одговарајућег правног основа, користио непокретности у периоду 2010. – 2014. године. По извршеном основању и упису у АПР током 2006. године тужилац располаже ванкњижном својином на непокретностима -

пољопривредном земљишту уписаног у листу непокретности бр. ... КО ... површине 279 ха, 91 ари и 25м². Означене непокретности тужени је предао тужиоцу у посед закључно са 2014. године и до тог тренутка их је користио економским искоришћавањем давањем у закуп трећим лицима. Обрачуната накнаде за неовлашћено коришћење туђе ствари по тужби обухвата управо период који се налази у границама када је тужени неовлашћено употребљавао непокретности тужиоца. Следи да тужилац основано потражује од туженог износ од 41.685.626,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, применом члана 219. и члана 214. Закона о облигационим односима

Нису основани ревизијски наводи о изостанку правног основ за стицање права својине због недостатка клаузуле интабуланди. Клаузула интабуланди представља део начина стицања права својине у случају када се пренос обавља правним послом. На основу правног посла право својине на непокретности стиче се уписом у јавну књигу или на други одговарајући начин одређен законом. Закључење правног посла таквим уписом делује према свим трећим лицима. Међутим, пренос права својине са оснивача на привредно друштво које оснива и то у виду уноса оснивачког капитала по природи не представља пренос права својине правним послом. Уговор о оснивању привредног друштва је засебна врста статусног уговора чије су последице регулисане посебним прописом, односно по правилима Закона о привредним друштвима („Сл. Гласник РС“, бр.125/04). Овим посебним прописом одређен је начин и тренутак преноса власништва на неновчаном улогу са оснивача на новоосновано привредно друштво, како је то већ претходно одређено. Следи да је у конкретном случају, насупрот ревизијским наводима, тужилац стекао право својине на основу закона тренутком регистрације у регистру АПР. При томе, ваљаност стицања није доведена у питање изостанком провођења промене у одговарајућем регистру непокретности. Из истих разлога у поступку доношења побијане другостепене одлуке није било погрешене примене чл. 33. Закона о основама својинско-правних односа и чл. 87. Закона о државном премогу и катастру.

Ревизијски наводи туженог нису основани ни у делу да би тужилац евентуално могао остварити право на утужену накнаду само по правноснажном окончању парнице вођене код Привредног суда у Панчеву П 193/13, а у којој су из стечајне масе туженог излучене непокретности које чине пољопривредно земљиште уписаног у листу непокретности бр. ... КО ... површине 279 ха, 91 ари и 25м². Утврђење излучних права у корист тужиоца који се у поступку стечаја над туженим легитимисао у својству излучног повериоца не представља битну чињеницу од значаја за остваривање захтева тужиоца по основу неовлашћено коришћења његове непокретности. Оправданост захтева за исплату накнаде применом члана 219. Закона о облигационим односима условљено је постојањем својинских овлашћења тужиоца на означеним непокретностима, а таква овлашћења су претходно питање у поступку по захтеву за излучење. Реализација захтева за излучење у сваком случају не искључује, нити умањује одговорност туженог за исплату накнаде по тужби. Ово посебно у ситуацији када је сам тужени морао био упознат са тим да је већ располагао спорним непокретностима њиховим уношењем у оснивачки капитал тужиоца, па је и поред тога наставио са економским искоришћавањем ових непокретности њиховим издавањем у закуп трећим лицима.

Имајући у виду све претходно наведено, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

На основу овлашћења из члана 165. став 1. Закона о парничном поступку одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова у вези са поднетим одговором на ревизију као у ставу другом изреке ове одлуке, јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа, судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић